

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Конкурентоспроможність підприємства»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Економіка підприємства
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Миколенко Інна Григорівна
доктор економічних наук, доцент
доцент кафедри

Електронна адреса	konon_ukr@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2414

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	сформувати у студентів систему теоретичних і прикладних знань, умінь і навиків щодо використання методичного апарату конкурентного аналізу для визначення рівня конкурентоспроможності підприємства у сучасних умовах
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота (72 год.))
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом Методи: інструктування, творчі роботи, узагальнення і систематизації знань, частково-пошукові, генерації ідей, дискусії
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з теорії економіки, теорія економічного аналізу, теорії управління системами, економіка підприємства
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави - Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності - Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин - Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах	- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях - Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати - Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні основи конкурентної діяльності підприємства		
Тема 1. Конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентні переваги: суть та роль у діяльності підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Класифікація ринкових структур та їх характеристики. Типи ринкової поведінки. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки
Тема 2. Конкурентні переваги підприємства. Діагностика конкурентоспроможності підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства. Економічний механізм формування конкурентоспроможності підприємства. Критерії та показники конкурентоспроможності підприємства
Тема 3. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Матричні методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Аналітичні методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства
Тема 4. Управління конкурентоспроможністю підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Система управління конкурентоспроможністю підприємства та її складові. Етапи процесу управління конкурентоспроможністю підприємства та їх зміст. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства
Тема 5. Оцінка конкурентоспроможності продукції	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни
Модуль 2. Управління конкурентоспроможністю підприємства		
Тема 6. Оцінка конкурентоспроможності персоналу	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності
Тема 7. Оцінювання конкурентоспроможності торгівельної марки	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Оцінка рівня інтенсивності конкуренції. Недобросовісна конкуренція та відповідальність за її вчинення. Теорії і практики антимонопольного регулювання в країнах світу
Тема 8. Стратегічний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Загальні стратегії конкуренції. Стратегії конкурентної поведінки підприємства. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія
Тема 9. Використання результатів конкурентного аналізу при розробці маркетингової стратегії підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Аналіз діяльності конкурентів. Матриця формування конкурентної карти ринку
Тема 10. Державна політика в сфері регулювання конкуренції	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Оцінка рівня інтенсивності конкуренції. Теорії і практики антимонопольного регулювання в країнах світу

Інформаційні джерела

1. Арнаут І.П., Дослідження підходів щодо дефініції конкурентоспроможності підприємства. Інноваційна економіка. 2012. № 3. С. 111-114.
2. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. К. : ВД «Професіонал», 2009. 256 с.
3. Вашків О.П. Специфіка змістового наповнення категорії «конкурентоспроможність підприємства» в сучасній економічній думці. Перспективи розвитку ринкової економіки на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості [текст] : матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції 14-15 лютого 2014 р. // Національний гірничий університет. Дніпропетровськ : ВД «Гельветика», 2014. – С. 22-24.
4. Вашків О.П., Собко О.М., Смерека С.Б. Управління конкурентоспроможністю продукції : навч. посіб. для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 272 с.
5. Воронкова, А.Е. Управлінські рішення у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства : організаційний аспект [Текст] : монографія. Х. : ІНЖЕК, 2008. 512 с.
6. Єрмакова, О. А. Підвищення конкурентоспроможності приморських регіонів України на основі кластерної моделі [Текст] : монографія. Одеса : ІПРТЕЕД, 2011. 200 с.
7. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : монографія / за заг. ред. О.Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. 470 с.
8. Малярець, Л. М. Економіко-математичні аспекти діагностики конкурентоспроможності підприємства [Текст] : монографія. Х. : ХНЕУ, 2009. 216 с.
9. Пасічник В.Г. Конкурентоспроможність фірми : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 112 с.
10. Смирнов Є. М., Визначення та класифікації основних видів конкурентоспроможності підприємства. Європейський вектор економічного розвитку. 2010. № 2. С. 190 –198.
11. Хрущ Н.А. Конкурентні стратегії: процеси створення та реалізації: монографія . К.: Освіта України, 2010. 315 с.
12. Конкурентоспроможність підприємства: підручник / П.І. Юхименко, М.В. Вихор, Ю.С. Гринчук, Н.В. Коваль, Л.П. Хахула, О.І. Шемігон та ін.; за ред. А.С. Даниленка. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.
13. Barney J.B., Hesterly W.S. Strategic Management and Competitive Advantage : Concept and cases. Global edition : 5-th edition. Boston, 2015. 594 p.
14. Di Foggia G. Energy-Efficient Products and Competitiveness in the Manufacturing Sector. Journal of Open Innovation: Technology, Market and Complexity. 2021. Vol. 7. Article № 33. P. 1-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.3390/joitmc7010033>.
15. Goldberg A.E. Explain Me This Creativity. Competition, and the Partial Productivity of Constructions. Princeton : Princeton University Press, 2019. 210 p.
16. Haines S. Product Manager's. Survival Guide. Everything You Need to Know to Succeed as a Product Manager. 2-th ed. McGraw-Hill Education, 2019. 127 p.
17. Kaya D., Kilic F.C., Öztürk H.H. Energy Efficiency. Energy Management and Energy Efficiency in Industry. Practical Examples. Springer, 2021. P. 43-71. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-25995-2_4.
18. Turner P. Employee Engagement in Contemporary Organizations Maintaining High Productivity and Sustained Competitiveness. Leeds : Leeds Business School, Leeds Beckett University, 2020. 292 p. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-36387-1>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента

Положення про академічну доброчесність

Положення про запобігання випадків академічного плагіату

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ

Уповноважений з прав корупції

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види Навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни